

Posudek vedoucí diplomové práce Katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: **Bc. Šárka Štorkánová**

Název práce: **Přesvědčení učitelů základní školy o možnostech individualizace ve výuce a její realizace v edukačním procesu**

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Hana Kasíková, CSc.

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 80

Počet stran příloh: 17

Počet titulů v seznamu literatury: přiměřeně DP

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

	X		
--	---	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

X			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	X		
--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

	X		
--	---	--	--

Využití
výzkumných

	X		
--	---	--	--

empirických metod

Využití praktických zkušeností

--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

	X		
--	---	--	--

Naplnění cílů práce

	X		
--	---	--	--

Vyváženost
teoretické a

	X		
--	---	--	--

praktické části

Návaznost kapitol a subkapitol

	X		
--	---	--	--

	X		
--	---	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

Vhodnost prezentace závěrů práce

	X		
--	---	--	--

Celkové hodnocení práce:

Volba tématu a typ diplomové práce:

- Autorka zvolila bezesporu důležité a aktuální téma. Ideálu školy, která by respektovala individuální vzdělávací potřeby žáků, jsme podle současných pohledů na vzdělávací prostředí poměrně vzdáleni: prozkoumat učitelské přesvědčení o individualizaci je pak zajímavou cestou k úvahám, zda a případně jak se můžeme tomuto ideálu přiblížit. Zatímco v zahraničí je výzkumů na téma „teachers beliefs“ velké množství, v našich podmínkách je jich naopak poskrovnu: z tohoto důvodu jsem přivítala volbu teoreticko- empirického typu diplomového úkolu.

Komentáře k teoretické části DP:

- Text teoretické části má základní přehlednou strukturu, založenou na dvou pro problematiku klíčových konceptech - přesvědčení (a učitelské přesvědčení) a individualizace ve školním vzdělávání (výuce).
- Autorka v kapitole o přesvědčení učitele uvedla nejpodstatnější informace o tomto tématu: vzhledem k tomu, že toto téma je – jak již jsem uváděla – více prozkoumáno v zahraničí, analýza zahraničních zdrojů by byla vítána. (Také část Diskuse by byla fundovanější).
- V kapitolách zaměřených na individualizaci ve školním prostředí nelze autorce upřít poctivý záměr vyrovnat se s touto tematikou. Není to opravdu snadné: terminologie je nejednotná a vzhledem k tomu, že jde o velmi širokou tematiku (jde o klíčovou otázku vzdělávání, která je vázána na mnoho faktorů pedagogicko-psychologických i celospolečenských) by bylo třeba najít cestu výkladu, který čtenáři usnadní vhléd do problematiky. V tomto ohledu se autorce ne zcela daří: linka výkladu tak občas skáče od obecnějších témat k velmi konkrétním, a pak zpět k obecným. Autorku jsem již v komentářích ke vznikajícímu textu upozorňovala, že „méně by bylo více“: některé pasáže byly upraveny, ale vzhledem k zaměření empirické části množství informací v části teoretické považuji za nadbytečné (např. by zřejmě stačila jen zmínka o individualizačních systémech, protože empirická část je nebere v úvahu).
- Podkapitoly tematiky individualizace svědčí o tom, že autorka vidí cestu k individualizaci v proměně celé výuky (proměna metod, forem, hodnocení). Tady by textu prospělo, kdyby byl opřen o novější zdroje (např. kapitola i hodnocení o texty týkající se individuální zpětné vazby).
- Čtenářům textu by napomohlo k pochopení problematiky shrnutí teoretické části, z kterého by mohl jasně vyplynout výzkumný úkol.

Komentáře k empirické části DP:

- Formulace výzkumného problému zní jako téma pro DP (k tomu otázka k obhajobě)
- Autorka zformulovala základní výzkumný cíl (bohužel s nepřesnou formulací „zmapovat“), konkretizovaný šesti dílčími výzkumnými cíli, které korespondují s výzkumnými otázkami: upozorňuji na to, že ve formulacích cílů i výzkumných otázek je důležité každé slovo (k hodnověrným závěrům) a tato „zdvojenost“ tak může vést k určitým nepřesnostem (viz otázka k obhajobě). Výzkumné otázky pak zase obsahově korespondují s otázkami rozhovoru.
- Text se píše již jako zpráva o výzkumu, který proběhl (komentář k budoucímu času v části 10 Metodologie výzkumu).
- Základní metodou výzkumu je tu rozhovor, pro téma přesvědčení učitele zajisté adekvátní metoda. Vzorek respondentek je z jedné základní školy: autorka podle mě

propásla příležitost zakotvit učitelské přesvědčení více v realitě této školy (zda a jak se formuje právě tím, že škola (ne)dbá na individualizaci aj.)

- Na straně druhé si myslím, že by bylo lépe se v textu vyhnout označení kazuistika tam, kde autorka shrnuje výstupy z rozhovorů u jednotlivých respondentek (kazuistika má v metodologii výzkumu jasné přiřazení).
- Podstatnými částmi diplomového úkolu jsou části Diskuse a Závěry: o podobě Diskuse viz výše, v části závěrečné si cením autorčiných osobních postřehů týkajících se výrazných podtémat tématu přesvědčení a individualizace výuky (např. zkušenost z mateřství, důležitost roků praxe atp.) postrádám však přehlednější „dialog“ mezi teoretickou částí a výstupy ze zkoumání.

Komentáře k formální stránce práce:

- Ve vlastním textu nalézám určité stylistické neobratnosti.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

- Prosím autorku, aby opravila výrok na s. 9: „Edukace obecně je pedagogickou vědou...“
- Jak by se měly pojmy zrealizovat? (s. 18)
- **Prosím autorku, aby zdůvodnila svoji formulaci výzkumného problému jako opravdu výzkumného problému.**
- **Zdůvodněte prosím zdvojení výzkumných cílů a výzkumných otázek**
- Určete rozdíl mezi vyučovacím a učebním tylem (s. 40)
- Prosím autorku, aby přinesla k obhajobě ukázkou svého kódování.
- Prosím autorku, aby vysvětlila text na počátku s. 64: („Výsledkem kazuistik je porovnání kódů...“)

Závěr posouzení diplomové práce:

Podle mého názoru se Bc. Šárka Štorkánová snažila vyrovnat se svým diplomovým úkolem poctivě a díky tématu přinesla řadu postřehů z praxe základní školy. Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: **v e l m i d o b ř e**

Datum: 4. srpna 2020

podpis: Doc. PhDr. Hana Kasíková, CSc.